

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2009/148/EB

2009 m. lapkričio 30 d.

dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto veikimu darbe

(kodifikuota redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 137 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

(1) 1983 m. rugsėjo 19 d. Tarybos direktyva 83/477/EEB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto poveikiu darbe (antroji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 80/1107/EEB 8 straipsnyje) ⁽³⁾ buvo keletą kartų iš esmės keičiama ⁽⁴⁾. Taigi, siekiant aiškumo ir racionalumo, ši direktyva turėtų būti kodifikuota.

(2) Asbestas yra ypač pavojinga medžiaga, galinti sukelti sunkias ligas ir su kuria susiduriama daugelyje darbo situacijų; todėl daug darbuotojų kyla potenciali rizika sveikatai. Krokidolitas pripažįstamas ypač pavojinga asbesto rūšimi.

(3) Nors remiantis dabartinėmis mokslo žiniomis negalima nustatyti ribos, žemiau kurios rizika sveikatai nebegresia, tačiau sumažinus asbesto veikimą sumažės ir asbesto sukeltamų ligų rizika. Todėl būtina numatyti specialių suderintų priemonių dėl darbuotojų apsaugos nuo asbesto veikimo priėmimą. Taigi šioje direktyvoje įtvirtinti būtiniausi reikalavimai, kurie bus peržiūrimi, remiantis šioje srityje įgyta patirtimi ir technologijų pažanga.

(4) Nors tyrimas optiniu mikroskopu neleidžia suskaičiuoti mažiausių sveikatai kenksmingų plaušelių, toks metodas yra dažniausiai naudojamas tiksliam asbesto matavimui.

(5) Svarbios prevencinės priemonės, skirtos apsaugoti asbesto veikimą patiriančių darbuotojų sveikatą, ir valstybėms narėms numatyta pareiga prižiūrėti tokių darbuotojų sveikatą.

(6) Siekiant užtikrinti aiškią plaušelių apibrėžtį, juos reikia apibrėžti naudojant mineralogines sąvokas arba nurodant jų Cheminių medžiagų santrumpų registravimo tarnybos (toliau – CAS) numerį.

(7) Nedarant poveikio kitoms Bendrijos normoms dėl prekybos asbestu ir jo naudojimo, su asbesto veikimu susijusios veiklos ribojimas turėtų būti itin svarbus su tokiu veikimu susijusių ligų prevencijai.

(8) Pranešimo apie veiklą, kurią vykdančiam patiriamas asbesto veikimas, sistema turėtų būti priderinta prie naujų darbo situacijų.

(9) Nepakanka uždrausti naudoti asbestą purškimo būdu, kad asbesto plaušeliai neišsiskirtų į atmosferą. Taip pat svarbu uždrausti veiklą, kurią vykdydami darbuotojai asbesto gavybos arba asbesto turinčių produktų gamybos ir perdirbimo metu, arba produktų, į kuriuos sąmoningai buvo įdėta asbesto plaušelių, gamybos ir perdirbimo metu yra veikiami asbesto plaušelių, atsižvelgiant į didelį nenuspėjamą veikimo lygį.

(10) Atsižvelgiant į naujausias technines žinias, būtina apibrėžti asbesto koncentracijai ore nustatyti taikomą bandinių ėmimo metodiką ir plaušelių skaičiavimo metodą.

(11) Nors dar neįmanoma nustatyti ribinį veikimo dydį, žemiau kurio asbestas nebekelia vėžinio susirgimo rizikos, reikia iki minimumo sumažinti asbesto veikimą darbuotojams darbe.

(12) Turi būti reikalaujama, kad prieš pradėdami asbesto pašalinimo darbus, darbdaviai būtų pripažinę asbesto buvimą pastatuose arba būtų padarę tokią prezumpciją bei būtų pranešę šią informaciją kitiems asmenims, kurie gali būti veikiami asbesto jį naudojant, atliekant pastato remonto ar kitą veiklą pastate arba ant pastato.

(13) Turi būti užtikrinta, kad grovimo ar asbesto pašalinimo darbą atliktų įmonės, susipažinusios su visomis atsargumo priemonėmis, kurių reikėtų imtis darbuotojams apsaugoti.

(14) Turi būti organizuojamas specialus darbuotojų, veikiamų asbesto arba galinčių patirti jo veikimą, mokymas, kad labai sumažėtų su šiuo veikimu susijusi rizika.

⁽¹⁾ 2009 m. birželio 10 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ 2009 m. spalio 20 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 263, 1983 9 24, p. 25.

⁽⁴⁾ Žr. II priedo A dalį.

- (15) Atsižvelgiant į naujausias medicinos žinias reikėtų numatyti veikiančių darbuotojų klinikinės priežiūros praktines rekomendacijas, kad būtų kuo anksčiau nustatytos su asbestu susijusios patologijos.
- (16) Siūlomo veiksmo tikslo, t. y. pagerinti darbuotojų apsaugą nuo rizikos, susijusios su asbesto veikimu darbe, valstybės narės negali deramai pasiekti, ir kadangi dėl siūlomo veiksmo masto arba poveikio to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, Bendrija pagal Sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (17) Šios direktyvos nuostatos konkrečiai prisidedama prie vidaus rinkos socialinės dimensijos įgyvendinimo. Šios nuostatos tėra būtinausias, kad nebūtų nereikalingai kliudoma kurti mažųjų ir vidutinių įmonių ir jų vystyti.
- (18) Ši direktyva neturi daryti poveikio valstybių narių įsipareigojimams, susijusiems su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, numatytais II priedo B dalyje,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. Šia direktyva siekiama apsaugoti darbuotojus nuo rizikos sveikatai, įskaitant šios rizikos, atsirandančios arba galinčios atsirasti dėl asbesto veikimo darbe, prevenciją.

Ji nustato šio veikimo ribines vertes ir kitus specialius reikalavimus.

2. Ši direktyva nedaro poveikio valstybių narių teisei taikyti ar priimti įstatymus ir kitus teisės aktus, užtikrinančius didesnę darbuotojų apsaugą, visų pirma pakeičiant asbestą mažiau pavojingomis medžiagomis.

2 straipsnis

Šioje direktyvoje asbestas reiškia šiuos pluoštinius silikatus:

- asbesto aktinolitas, CAS Nr. 77536-66-4 ⁽¹⁾;
- asbestas griuneritas (amozitas) CAS Nr. 12172-73-5 ⁽¹⁾;
- antofilitas, CAS Nr. 77536-67-5 ⁽¹⁾;
- chrizotilas, CAS Nr. 12001-29-5 ⁽¹⁾;
- krokidolitas, CAS Nr. 12001-28-4 ⁽¹⁾;
- tremolitas, CAS Nr. 77536-68-6 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Cheminių medžiagų santrumpų registravimo tarnybos (CAS) suteikiamas numeris.

3 straipsnis

1. Ši direktyva taikoma veiklai, kurią vykdydami darbuotojai patiria arba gali patirti iš asbesto ar iš asbesto turinčių medžiagų kylančių dulkių veikimą.

2. Jeigu kuri nors veikla gali kelti riziką, susijusią su iš asbesto ar iš asbesto turinčių medžiagų kylančių dulkių veikimu, ši rizika turi būti vertinama nustatant šių dulkių veikimo darbuotojams pobūdį ir laipsnį.

3. Jeigu veikimas darbuotojui yra atsitiktinis ir mažo intensyvumo ir jeigu iš 2 dalyje nurodyto rizikos vertinimo rezultatų matyti, kad darbo aplinkos ore nebus viršyta asbesto veikimo ribinė vertė, 4, 18 ir 19 straipsniai gali būti netaikomi, jeigu darbas susijęs su:

- trumpa, nenuolatine remonto veikla, kurią vykdančios tik netrapios medžiagos;
- nesuardytų medžiagų, kuriose asbesto plaušeliai yra tvirtai susiję su rišikliu, pašalinimu;
- asbesto turinčių medžiagų, kurios yra geros būklės, kapsulavimu ar sandariu įpakavimu;
- oro priežiūra ir kontrole bei bandinių ėmimu, kad būtų nustatyta, ar konkrečioje medžiagoje yra asbesto.

4. Valstybės narės, pasikonsultavusios su socialiniais partneriais pagal nacionalinę teisę ir praktiką, nustato atsitiktinio ir mažo intensyvumo veikimo nustatymo praktines rekomendacijas, kaip numatyta 3 dalyje.

5. Dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodyto vertinimo konsultuojamasi su įmonės arba organizacijos darbuotojais ir (arba) jų atstovais. Jis peržiūrimas, jeigu yra priežasčių manyti, kad jis neteisingas, arba iš esmės pasikeitus darbo sąlygoms.

4 straipsnis

1. Atsižvelgiant į 3 straipsnio 3 dalį, imamasi 2-5 dalyje nurodytų priemonių.

2. 3 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai taikoma pranešimo sistema, kurią tvarko valstybės narės atsakinga valdžios institucija.

3. Prieš pradėdamas darbus darbdavys pateikia 2 dalyje nurodytą pranešimą valstybės narės atsakingai valdžios institucijai, vadovaudamasis nacionaliniais įstatymais ir kitais teisės aktais.

Šiame pranešime bent trumpai aprašoma:

- darbo zonos vieta;
- naudojamo ar tvarkomo asbesto rūšis ir kiekiai;

- c) veiklos rūšys ir taikomi procesai;
- d) darbuotojų, kurie yra veikiami, skaičius;
- e) darbo pradžios data ir trukmė;
- f) priemonės, kurių buvo imtasi asbesto veikimui darbuotojams sumažinti.

4. Įmonių ar organizacijų darbuotojai ir (arba) jų atstovai turi turėti galimybę susipažinti su savo įmonės ar organizacijos dokumentais, pateikiamais kaip numatyta 2 dalyje vadovaujantis nacionalinės teisės aktais.

5. Kiekvieną kartą, kai pasikeitus darbo sąlygoms gali labai padidėti iš asbesto arba iš asbesto turinčių medžiagų kylančių dulkių veikimas, pateikiamas naujas pranešimas.

5 straipsnis

Asbestą draudžiama naudoti purškimo metodu ir taikant kitus darbo metodus, kurių metu naudojamos mažo tankio (mažiau nei 1 g/cm^3) izoliacinės ar garsui nelaidžios medžiagos, kuriose yra asbesto.

Nedarant poveikio kitų Bendrijos nuostatų dėl prekybos asbestu ir jo naudojimo taikymui, draudžiama veikla, kurios metu darbuotojai yra veikiami asbesto plaušelių išgaunant asbestą arba gaminant ir perdirbant asbesto produktus, arba gaminant ir perdirbant produktus, į kuriuos buvo sąmoningai įdėta asbesto, išskyrus produktų, gautų po griovimo ir asbesto pašalinimo, apdorojimo ir šalinimo veiklą.

6 straipsnis

Vykdamas visas 3 straipsnio 1 dalyje išvardytas veiklas, iš asbesto ar iš asbesto turinčių medžiagų kylančių dulkių veikimas darbuotojams darbo vietoje turi būti sumažintas iki minimumo ir bet kuriuo atveju - žemiau 8 straipsnyje nustatytų ribinių verčių, visų pirma imantis šių priemonių:

- a) darbuotojų, kurie yra veikiami arba gali būti veikiami iš asbesto ar iš asbesto turinčių medžiagų kylančių dulkių, skaičius sumažinamas iki mažiausio įmanomo skaičiaus;
- b) darbo procesas turi būti organizuojamas taip, kad nesusidarytų asbesto dulkės arba, jeigu paaiškėja, kad tai neįmanoma, vengti asbesto dulkių išleidimo į orą;
- c) visi pastatai ir įrenginiai, naudojami asbestui apdoroti, turi būti reguliariai veiksmingai valomi bei prižiūrimi;
- d) asbestas ar dulkes sukeliančios asbesto turinčios medžiagos turi būti laikomos ir vežamos tinkamoje sandarioje pakuotėje;
- e) atliekos turi būti kuo greičiau surenkamos ir išvežamos iš darbo vietos tinkamoje sandarioje pakuotėje su etikete, kurioje nurodoma, kad pakuotėje yra asbestas; ši priemonė

netaikoma kasybos darbams; šios atliekos tvarkomos laikantis 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvos 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų ⁽¹⁾.

7 straipsnis

1. Atsižvelgus į pradinio rizikos vertinimo rezultatus bei siekiant užtikrinti 8 straipsnyje nustatytų ribinių verčių laikymąsi, asbesto plaušelių koncentracija darbo aplinkos ore matuojama reguliariai.

2. Bandiniai turi būti imami taip, kad jie rodytų darbuotojo individualiai patirtą iš asbesto ar iš asbesto turinčių medžiagų kylančių dulkių veikimą.

3. Bandiniai paimami pasitarus su darbuotojais ir (arba) jų atstovais įmonėje ar organizacijoje.

4. Bandinius paima reikalaujamą kvalifikaciją turintys darbuotojai. Paimti bandiniai vėliau tiriami 6 dalyje nustatyta tvarka laboratorijose, kuriose yra įranga plaušeliams skaičiuoti.

5. Bandinių ėmimo trukmė turi būti tokia, kad, matuojant ar atliekant skaičiavimus pagal laiką, būtų galima nustatyti tipišką veikimą per aštuonių valandų referencinį laikotarpį (pamainą).

6. Pirmenybė teikiama plaušelių skaičiavimui fazinio kontrasto mikroskopu taikant 1997 m. Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomenduotą metodą ⁽²⁾ arba bet kurį kitą lygiavertčius rezultatus duodantį metodą.

Siekiant išmatuoti asbesto koncentraciją ore, kaip nurodyta 1 dalyje, atsižvelgiama tik į ilgesnius nei 5 mikrometrai ir siauresnius nei 3 mikrometrai plaušelius, kurių ilgio ir pločio santykis didesnis negu 3:1.

8 straipsnis

Darbdaviai užtikrina, kad nė vienas darbuotojas nepatirtų asbesto koncentracijos ore, viršijančios $0,1 \text{ plaušelių/cm}^3$, kuris yra apskaičiuotas per aštuonių valandų laikotarpį (TWA) vidurkis.

9 straipsnis

Pakeitimai, būtini suderinti šios direktyvos I priedą su technikos pažanga, priimami 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyvos 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo ⁽³⁾ 17 straipsnyje nurodyta tvarka.

10 straipsnis

1. Viršijus 8 straipsnyje nustatytas ribines vertes, turi būti nustatomos šių verčių viršijimo priežastys ir nedelsiant imtasi atitinkamų priemonių padėčiai ištaisyti.

⁽¹⁾ OL L 377, 1991 12 31, p. 20.

⁽²⁾ Plaušelių koncentracijos ore nustatymas. Rekomenduojamas metodas naudojant fazinio kontrasto optinį mikroskopą (membraninio filtro metodas). PSO, Ženeva 1997 m. (ISBN 92-4-154496-1).

⁽³⁾ OL L 183, 1989 6 29, p. 1.

Darbas užterštoje teritorijoje tęsiamas tik po to, kai buvo imtasi reikiamų priemonių darbuotojams apsaugoti.

2. Siekiant patikrinti šio straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų priemonių veiksmingumą, nedelsiant iš naujo nustatoma asbesto koncentracija ore.

3. Jeigu veikimo negalima sumažinti kitomis priemonėmis ir, jeigu tam, kad būtų laikomasi ribinių verčių, reikia dėvėti individualias kvėpavimo apsaugos priemones, toks dėvėjimas negali būti pastovus ir dėvėjimo laikas turi būti ribojamas iki kiekvienam darbuotojui reikalingo minimumo. Per visą darbo laiką, per kurį reikalaujama naudoti individualias kvėpavimo apsaugos priemones, turi būti numatytos pertraukos, atitinkančios fizines ir klimato sąlygas ir, jei reikia, konsultuojantis su darbuotojais ir (arba) jų atstovais, pagal nacionalinę teisę ir praktiką.

11 straipsnis

Prieš pradėdami griovimo ar remonto darbus, darbdaviai, prireikęs gavę iš pastatų savininkų informaciją, imasi visų priemonių, būtinų nustatyti asbesto galinčias turėti medžiagas.

Kilus abejonėms dėl asbesto buvimo medžiagoje ar konstrukcijoje, turi būti laikomasi šios direktyvos taikytinų nuostatų.

12 straipsnis

Tam tikrai veiklai, kaip antai griovimo, pašalinimo, remonto ir priežiūros, kurią atliekant, nepaisant to, kad siekiant sumažinti asbesto koncentraciją ore buvo imtasi prevencinių techninių priemonių, iš anksto numatoma viršyti 8 straipsnyje nustatytas ribines vertes, darbdavys turi nustatyti priemones, skirtas darbuotojų apsaugai užtikrinti jiems vykdant šią veiklą, visų pirma:

- a) išduoti darbuotojams dėvėti privalomas kvėpavimo ir kitas asmenines apsaugos priemones;
- b) iškabinti įspėjamuosius ženklus, kad iš anksto numatoma viršyti 8 straipsnyje nustatytas ribines vertes; ir
- c) užkirsti kelią asbesto ar asbesto turinčius medžiagų dulkėms pasklisti už pastatų ar darbo zonos ribų.

Prieš vykdant šią veiklą dėl šių priemonių konsultuojamasi su įmonės ar organizacijos darbuotojais ir (arba) jų atstovais.

13 straipsnis

1. Prieš atliekant griovimo darbus arba šalinant asbestą ir (arba) asbesto turinčius produktus iš pastatų, statinių, gamyklų, įrenginių ar laivų, parengiamas darbo planas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame plane turi būti numatytos priemonės, užtikrinančios darbuotojų saugą ir sveikatą darbo vietoje.

Plane visų pirma būtina nurodyti, kad:

- a) asbestas ir (arba) asbesto turintys produktai turi būti išvežti prieš panaudojant griovimo techniką, išskyrus tuos atvejus, kai darbuotojams kiltų didesnė rizika nei tuo atveju, kai asbestas ir (arba) asbesto turintys produktai būtų palikti vietoje;
- b) prireikęs darbuotojai aprūpinami 12 straipsnio pirmos pastraipos a punkte nurodytomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis;
- c) baigus asbesto griovimo ar šalinimo darbus, pagal nacionalinės teisės aktus ir praktiką turi būti patikrinta, ar darbo vietoje nėra asbesto veikimo rizikos.

Kompetentingoms valdžios institucijoms pareikalavus, plane turi būti pateikta informacija apie:

- a) darbo pobūdį ir numatomą jo trukmę;
- b) darbo atlikimo vietą;
- c) taikomus metodus, kai dirbama su asbestu ar asbesto turinčiomis medžiagomis;
- d) įrangos, naudojamąs:
 - i) darbuotojų apsaugai ir nukenksminimui,
 - ii) kitiems darbo vietoje ar netoli jos esantiems asmenims apsaugoti charakteristikas.

3. Prieš pradėdant numatomą darbą kompetentingų valdžios institucijų prašymu jos informuojamos apie 1 dalyje nurodytą planą.

14 straipsnis

1. Darbdaviai turi tinkamai apmokyti visus darbuotojus, kurie patiria arba gali patirti iš asbesto ar iš asbesto turinčių medžiagų kylančių dulkių veikimą. Toks mokymas darbuotojams turi būti rengiamas periodiškai ir nemokamai.

2. Mokymo turinys turi būti darbuotojams lengvai suprantamas. Mokymas turi sudaryti galimybes jiems įgyti būtinas žinias ir įgūdžius prevencijos ir saugos srityse, ypač apie:

- a) asbesto savybes ir jo poveikį sveikatai, įskaitant sinergetinį tabako vartojimo poveikį;
- b) produktų arba medžiagų, galinčių turėti asbesto, rūšis;
- c) darbą, kurį atliekant galėtų pasireikšti asbesto veikimas, ir prevencinių kontrolės priemonių veikimui sumažinti svarbą;

- d) saugaus darbo praktiką, kontrolės priemones ir apsaugos priemones;
- e) atitinkamą kvėpavimo apsaugos priemonių svarbą, pasirinkimą, atranką, trūkumus ir tinkamą naudojimą;
- f) skubių priemonių procedūras;
- g) nukenksminimo procedūras;
- h) atliekų šalinimą;
- i) sveikatos priežiūros reikalavimus.

3. Praktinės rekomendacijos dėl asbestą šalinančių darbuotojų mokymo turi būti parengtos Bendrijos lygiu.

15 straipsnis

Prieš vykdydamos asbesto griovimo ar pašalinimo darbus, įmonės turi pateikti įrodymų, kad jos sugeba dirbti šioje srityje. Koks turi būti įrodymas, nustatoma pagal nacionalinės teisės aktus ir (arba) praktiką.

16 straipsnis

1. Kiekvienai 3 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai laikantis 3 straipsnio 3 dalies turi būti imamasi atitinkamų priemonių siekiant užtikrinti, kad:

- a) vietos, kuriose vykdoma ši veikla:
 - i) būtų aiškiai apibrėžtos ir pažymėtos išpėjamaisiais ženklais;
 - ii) būtų prieinamos tik tiems darbuotojams, kurie dėl atliekamo darbo ar pareigų turi į jas patekti;
 - iii) būtų paskelbtos teritorija, kurioje draudžiama rūkyti;
- b) būtų įrengtos vietos darbuotojams valgyti ir atsigerti, nerizikuojant užsiteršti asbesto dulkėmis;
- c) darbuotojai būtų aprūpinti tinkamais darbo ar apsauginiais drabužiais; šie darbo ar apsauginiai drabužiai turi likti įmonėje; tačiau jie gali būti skalbiami kitose specialiai tam įrengtose įmonėse, jeigu įmonė pati jų neskambia; drabužiai turi būti pervežami uždaruose konteineriuose;
- d) darbo ar apsauginiai drabužiai bei kasdieniniai drabužiai būtų saugomi atskirai;
- e) darbuotojai būtų aprūpinti reikiamomis ir tinkamomis prausimuisi ir tualetui patalpomis, taip pat dušais, jeigu darbo metu kyla dulkės;
- f) apsaugos priemonės būtų laikomos tik tam skirtoje vietoje ir kiekvieną kartą panaudojus patikrinamos ir išvalomos; būtų imamasi tinkamų priemonių siekiant pataisyti priemones su defektais prieš tolesnį jų naudojimą arba pakeičiant jas kitomis.

2. Iš darbuotojų negalima reikalauti padengti priemonių, kurių buvo imtasi taikant 1 dalies nuostatas, išlaidų.

17 straipsnis

1. Vykdydamas 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą, turi būti imamasi atitinkamų priemonių siekiant užtikrinti, kad įmonės ar organizacijos darbuotojai ir jų atstovai gautų tinkamą informaciją apie:

- a) galimą riziką sveikatai, atsirandančią dėl dulkių, kylančių iš asbesto ar asbesto turinčių medžiagų;
- b) įstatymų nustatytas ribines vertes ir poreikį kontroliuoti oro kokybę;
- c) higienos reikalavimus, įskaitant būtinybę susilaikyti nuo rūkymo;
- d) atsargumo priemones, į kurias reikia atsižvelgti dėvint ar naudojant apsaugines priemones ir drabužius;
- e) specialias atsargumo priemones, skirtas galimam asbesto veikimui sumažinti.

2. Be 1 dalyje išvardytų priemonių, laikantis 3 straipsnio 3 dalies turi būti imtasi atitinkamų priemonių, kad:

- a) įmonės ar organizacijos darbuotojai ir (arba) jų atstovai galėtų susipažinti su asbesto koncentracijos ore matavimų rezultatais ir jiems būtų paaiškinta šių rezultatų svarba;
- b) jei rezultatai viršija 8 straipsnyje nurodytas ribines vertes, atitinkami įmonės ar organizacijos darbuotojai ir jų atstovai būtų kuo skubiau apie tai informuojami nurodant priežastį, o su įmonės ar organizacijos darbuotojais ir (arba) jų atstovais būtų konsultuojamasi dėl priemonių, kurių reikia imtis arba, avarinės situacijos atveju, – jie būtų informuojami apie priemones, kurių buvo imtasi.

18 straipsnis

1. 2–5 dalyse nurodytos priemonės turi būti priimtos laikantis 3 straipsnio 3 dalies.

2. Prieš pradėdamas darbą, kurį vykdydamas iš asbesto ar asbesto turinčių medžiagų kyla dulkių, turi būti vertinama kiekvieno darbuotojo sveikatos būklė.

Šio vertinimo metu tikrinama ir krūtinės ląsta. I priede pateikiamos praktinės rekomendacijos, kuriomis valstybės narės gali remtis atlikdamos darbuotojų klinikinę priežiūrą; šios rekomendacijos Direktyvos 89/391/EEB 17 straipsnyje nurodyta tvarka turi būti derinamos su technikos pažanga.

Naujas vertinimas turi būti atliekamas ne rečiau kaip kartą per trejus metus, kol dirbama patiriant kenksmingą asbesto veikimą.

Kiekvieno darbuotojo individuali sveikatos byla rengiama laikantis nacionalinės teisės ir (arba) praktikos.

3. Atlikus 2 dalies antroje pastraipoje nurodytą klinikinę priežiūrą, gydytojas ar už darbuotojų medicininę priežiūrą atsakinga institucija, laikydamasi nacionalinės teisės aktų, pateikia nuomonę dėl individualių apsaugos ar prevencijos priemonių, kurių turi būti imtasi, arba nustato tokias priemones.

Prireikus, tokios priemonės gali apimti ir atitinkamo darbuotojo pašalinimą iš visų vietų, kuriose darbuotojas veikiamas asbesto.

4. Darbuotojams turi būti suteikiama informacija apie jų sveikatos būklės vertinimą, kuris gali būti atliktas pasibaigus asbesto veikimui, ir teikiamos konsultacijos.

Už darbuotojų medicininę priežiūrą atsakingas gydytojas arba institucija gali nurodyti, kad medicininė priežiūra turi būti tęsiama ir pasibaigus kenksmingam asbesto veikimui, iki, jų manymu, tai yra būtina suinteresuotojo asmens sveikatai apsaugoti.

Tokia nuolatinė priežiūra atliekama laikantis nacionalinės teisės ir (arba) praktikos.

5. Atitinkamas darbuotojas arba darbdavys gali prašyti peržiūrėti šio straipsnio 3 dalyje nurodyto vertinimo rezultatus laikantis nacionalinės teisės.

19 straipsnis

1. 2, 3 ir 4 dalyse nurodytos priemonės turi būti priimtos laikantis 3 straipsnio 3 dalies.

2. 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą vykdančius darbuotojus darbdavys privalo įrašyti į apskaitos žurnalą, nurodydamas veiklos pobūdį, trukmę ir patirtą asbesto veikimą. Gydytojas ir (arba) už medicininę priežiūrą atsakinga institucija turi teisę susipažinti su šiuo apskaitos žurnalu. Kiekvienas darbuotojas turi teisę susipažinti su apskaitos žurnale įrašytais duomenimis apie jį. Darbuotojai ir (arba) jų atstovai turi teisę susipažinti su šiame žurnale esančia anonimine bendra informacija.

3. Laikantis nacionalinės teisės ir (arba) praktikos 2 dalyje nurodytas apskaitos žurnalas ir 18 straipsnio 2 dalies ketvirtoje pastraipoje nurodytos individualios medicininės bylos saugomi ne mažiau kaip 40 metų nuo asbesto veikimo pabaigos.

4. Laikantis nacionalinės teisės ir (arba) praktikos 3 dalyje nurodyti dokumentai pateikiami atsakingai institucijai, kai įmonė nutraukia veiklą.

20 straipsnis

Valstybės narės numato tinkamas sankcijas, taikytinas už pagal šią direktyvą priimtų nacionalinės teisės aktų pažeidimus. Šios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

21 straipsnis

Valstybės narės tvarko diagnozuotų asbestozės ir mezoteliomos atvejų registrą.

22 straipsnis

Kas penkerius metus valstybės narės teikia Komisijai šios direktyvos praktinio įgyvendinimo ataskaitą; ši ataskaita teikiama naudojant bendros ataskaitos specialiojo skyriaus formą, kaip tai numatyta Direktyvos 89/391/EEB 17a straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, ir ja remdamasi Komisija atlieka vertinimą pagal minėto 17a straipsnio 4 dalį.

23 straipsnis

Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

24 straipsnis

Direktyva 83/477/EEB su pakeitimais, padarytais direktyvomis, nurodytomis II priedo A dalyje, yra panaikinama nedarant poveikio valstybių narių išpareigojimams, susijusiems su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, numatytais II priedo B dalyje.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal III priede pateiktą atitikties lentelę.

25 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

26 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2009 m. lapkričio 30 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. BUZEK

Tarybos vardu
Pirmininkė
B. ASK

I PRIEDAS

Darbuotojų klinikinės priežiūros praktinės rekomendacijos, nurodytos 18 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje

1. Remiantis šiuolaikinėmis žiniomis laisvų asbesto plaušelių veikimas gali sukelti šias ligas:
 - asbestozę,
 - mezoteliomą,
 - bronchų vėžį,
 - skrandžio ir žarnyno vėžį.
2. Gydytojas ir (arba) valdžios institucija, atsakinga už darbuotojų, dirbančių su asbestu, medicinos priežiūrą, turi būti susipažinę su asbesto veikimo kiekvienam darbuotojui sąlygomis ir aplinkybėmis.
3. Darbuotojų sveikatos būklė tikrinama laikantis darbo medicinos principų ir praktikos. Tikrinimas turėtų apimti bent šias priemones:
 - darbuotojų medicininės priežiūros ir darbo veiklos istorijos pildymą,
 - pokalbį su asmeniu,
 - bendrą klinikinę apžiūrą, įskaitant krūtinės ląstos apžiūrą,
 - kvėpavimo funkcijos tyrimą (kvėpavimo apimtis).
 Atsižvelgdami į naujausias darbo medicinos žinias, už medicinos priežiūrą atsakingas gydytojas ir (arba) institucija turi nuspręsti dėl kitų tolesnių tyrimų, kaip antai skreplių citologiniai tyrimai arba krūtinės ląstos rentgeno nuotraukų atlikimas arba tomodensitometrija.

II PRIEDAS

A DALIS

**Panaikinama direktyva ir jos vėlesni pakeitimai
(nurodyta 24 straipsnyje)**

- Tarybos direktyva 83/477/EEB
(OL L 263, 1983 9 24, p. 25).
- Tarybos direktyva 91/382/EEB
(OL L 206, 1991 7 29, p. 16).
- Tarybos direktyva 98/24/EB tik jos 13 straipsnio 2 dalis
(OL L 131, 1998 5 5, p. 11).
- Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/18/EB
(OL L 97, 2003 4 15, p. 48).
- Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/30/EB tik jos 2 straipsnio 1 dalis
(OL L 165, 2007 6 27, p. 21).

B DALIS

**Perkėlimo į nacionalinę teisę terminų sąrašas
(nurodytas 24 straipsnyje)**

Direktyva	Perkėlimo terminas
83/477/EEB	1986 m. gruodžio 31 d. ⁽¹⁾
91/382/EEB	1993 m. sausio 1 d. ⁽²⁾
98/24/EB	2001 m. gegužės 5 d.
2003/18/EB	2006 m. balandžio 14 d.
2007/30/EB	2012 m. gruodžio 31 d.

⁽¹⁾ Ši data asbesto kasybos darbams pakeičiama 1989 m. gruodžio 31 d.

⁽²⁾ Graikijos Respublikai direktyvos perkėlimo terminas: 1996 m. sausio 1 d. Tačiau nuostatų dėl asbesto kasybos darbų perkėlimo terminas: 1996 m. sausio 1 d. visoms valstybėms narėms, o Graikijos Respublikai – 1999 m. sausio 1 d.

III PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyva 83/477/EEB	Ši direktyva
1 straipsnio 1 dalis	1 straipsnio 1 dalis
1 straipsnio 2 dalis	—
1 straipsnio 3 dalis	1 straipsnio 2 dalis
2 straipsnio 1–6 įtraukos	2 straipsnio a–f punktai
3 straipsnio 1–3 dalys	3 straipsnio 1–3 dalys
3 straipsnio 3a dalis	3 straipsnio 4 dalis
3 straipsnio 4 dalis	3 straipsnio 5 dalis
4 straipsnio išanginiai žodžiai	4 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 1 punktas	4 straipsnio 2 dalis
4 straipsnio 2 punktas	4 straipsnio 3 dalis
4 straipsnio 3 punktas	4 straipsnio 4 dalis
4 straipsnio 4 punktas	4 straipsnio 5 dalis
5 straipsnis	5 straipsnis
6 straipsnio 1–5 punktai	6 straipsnio a–e punktai
7 ir 8 straipsniai	7 ir 8 straipsniai
9 straipsnio 2 dalis	9 straipsnis
10 straipsnis	10 straipsnis
10a straipsnis	11 straipsnis
11 straipsnio 1 ir 2 dalys	12 straipsnio pirma ir antra pastraipos
12 straipsnio 1 dalis	13 straipsnio 1 dalis
12 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	13 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
12 straipsnio 2 dalies antros pastraipos pirma įtrauka	13 straipsnio 2 dalies antros pastraipos a punktas
12 straipsnio 2 dalies antros pastraipos antra įtrauka	13 straipsnio 2 dalies antros pastraipos b punktas
12 straipsnio 2 dalies antros pastraipos trečia įtrauka	13 straipsnio 2 dalies antros pastraipos c punktas
12 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos pirma įtrauka	13 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos a punktas
12 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos antra įtrauka	13 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos b punktas
12 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos trečia įtrauka	13 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos c punktas
12 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos ketvirta įtrauka	13 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos d punktas
12 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos ketvirtos įtraukos pirma subįtrauka	13 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos d punkto i papunktis
12 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos ketvirtos įtraukos antra subįtrauka	13 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos d punkto ii papunktis
12 straipsnio 3 dalis	13 straipsnio 3 dalis
12a straipsnis	14 straipsnis
12b straipsnis	15 straipsnis
13 straipsnio 1 dalies a punktas	16 straipsnio 1 dalies a punktas
13 straipsnio 1 dalies b punktas	16 straipsnio 1 dalies b punktas

Direktyva 83/477/EEB	Ši direktyva
13 straipsnio 1 dalies c punkto i ir ii papunkčiai	16 straipsnio 1 dalies c punktas
13 straipsnio 1 dalies c punkto iii papunktis	16 straipsnio 1 dalies d punktas
13 straipsnio 1 dalies c punkto iv papunktis	16 straipsnio 1 dalies e punktas
13 straipsnio 1 dalies c punkto v papunktis	16 straipsnio 1 dalies f punktas
13 straipsnio 2 dalis	16 straipsnio 2 dalis
14 straipsnio 1 dalies įžanginis sakiny	17 straipsnio 1 dalies įžanginis sakiny
14 straipsnio 1 dalies pirma–penkta įtraukos	17 straipsnio 1 dalies a–e punktai
14 straipsnio 2 dalis	17 straipsnio 2 dalis
15 straipsnio įžanginis sakiny	18 straipsnio 1 dalis
15 straipsnio 1–4 punktai	18 straipsnio 2–5 dalys
16 straipsnio įžanginis sakiny	19 straipsnio 1 dalis
16 straipsnio 1–3 punktai	19 straipsnio 2–4 dalys
16a straipsnis	20 straipsnis
17 straipsnis	21 straipsnis
17a straipsnis	22 straipsnis
18 straipsnio 1 dalis	—
18 straipsnio 2 dalis	23 straipsnis
—	24 straipsnis
—	25 straipsnis
19 straipsnis	26 straipsnis
II priedas	I priedas
—	II priedas
—	III priedas